

»Ludzie«

Od Przew. Ks. Stanisława Tyrcera, Salezjanina z Ponte Nova (Minas Geraes) otrzymujemy następujące pismo:

Ponte Nova, 15. II. 35.

Wielebny Książę Redaktorze! Dziękuję bardzo za przysyłanie mi regularnie takiej dzielnej gazety, jak „Lud”. Takie pismo powinno być czytane we wszystkich rodzinach polskich. Z chęcią czytam cały numer, nawet ogłoszenia i polecenia. Ponieważ tu niema więcej Rodaków, posyłam więc „Lud” po przeczytaniu, do S. Paulo, z nadzieją że tam Nasi z niego jeszcze skorzystają. Myślę że przez to przyznają się do rozpoważczenia „Ludu”, i może ktoś nabierze chęci zaprenumerować sobie naszą czysto polską i piękną gazetę.

Gdyby nie podeszło lata mego życia pracowałbym pomiędzy Rodakami, by każdy przyjął do swego domu tego gościa. Co tyle wiadomości przynosi. Modlą się o rozwój „Ludu”, i również pamiętam o Czeligodnym Ks. Redaktorze, prosząc Pana Boga o taką by pióro dopisywało w obronie naszych polskich spraw, i coraz więcej podnosiło oświatę pomiędzy naszymi wychodźcami.

Ks. Stanisław Tyrcer.

Sprostowanie

Od Dr. Jana Grabskiego otrzymujemy następujące pismo:

„Wobec ukazania się w prasie („Lud” Nr. 14 b. m.) notki jako bym brał udział w Organizacyjnej Komisji Wyborców Rolników w Paranie, przepraszam Sz. Redakcję o łaskawe sprostowanie tejże notki, ponieważ, de facto, nie należę do wspomianej Komisji, oraz oświadczam, że nazwisko moje zostało włączone w jej skład bez mojego zezwolenia i wbrew mojej woli.

Proszę przyjąć słowa wysokiego poważania i prawdziwego szacunku. Jan Grabski.

ISKIERKI

— Ks. Prałat Bliziński z Lipskawa poddał się w szpitalu poznańskim operacji, która odbyła się pomyślnie.

— Profesorem Wszechnicy Wileńskiej został ks. dr. Michał Klepacz, który dotychczas wykładał w seminarium duchowym w Kielcach.

— Poznański Chór Katedralny dostał zaproszenie na występy w Paryżu w czasie Wystawy światowej. Mistrz Padarewski stara się, by Chór ten zaśpiewał również na uroczystym nabożeństwie w katedrze Notre Dame.

— W miesiącu listopadzie statki polskiej floty handlowej przewiozły ogółem 128.695,5 ton towarów wobec 115.200 ton w odpowiednim miesiącu ub. roku. Z tego na ładunki eksportowe przypada 90.212,5 ton.

— Dwa miliony koron czechosłowackich dał komiternik na prasę propagującą komunizm w Polsce. Należy więc obserwować dzienniki lewicowe, których świeżo kilka pojawiło się w Warszawie, by sprawdzić, który jest na żołdzie Sowietów.

— Dostawą maszyn zapłać Rzesza niemiecka Polsce za tranzyt kolejowy przez Pomorzę w wysokości 80 milionów złotych.

— Francuscy Ministrowie spraw zagranicznych i obrony narodowej zostali udekorowani wielką wstęgą orderu Polski Odrodzonej.

— Belgijka prasa zachęca Polskę szukającą źródeł surowców, by zainteresowała się bliżej Kongsem belgijlskim.

— Do Belgii będą mogli emigrować policjanci górniczy w liczbie narazie 2500 osób, na skutek zawartej umowy rządu polskiego z pewnymi kopalniami.

— W ciągu roku w okręgu łódzkim zlikwidowano 500 placówek gospodarczych żydowskich, a powstało polskich straganiów 4000, sklepów 2000, oraz 30 fabryk, 5 miłowni i 15 hurtowni. Oby tylko tak dalej — w całej Polsce.

NOWOŚCI:

MALY KATECHIZM

po cenie 600 reisów za egzemplarz wyjdzie z druku w przyszłym tygodniu. Przy większych zamówieniach daje się znaczny upust.

Nowy katechizm wzdany przez „Oświatę”, ma 56 stron, na dobrym papierze, okładka kartonowa, kolorowa. Cena jest bardzo niska, że może go nabyć nawet najuboższe dziecko.

Rodzice! Duszpasterze! Nauczyciele!

Dajcie każdemu dziecku do rąk katechizm, by przystąpił do I-szej Komunii świętej. — Wielki Post — to najlepszy na to czas! Zamówienia przyjmuje Zjednoczenie „Oświata”, C. P. 155, Curitiba.

sefa Drewniaka z Ribeirão Vermelho, ponieważ trudnił się znachorstwem i leczeniem chorých.

KURYTYBA

ZŁODZIEJE WŁAMALI SIĘ DO URZĘDU PODATKOWEGO

Wczoraj nad ranem bandyci włamali się do Kolektorii Federalnej, położonej przy ulicy Barão de Cerro Azul w Kurytybie. Jeden ze złodziei pozostał na placu Tiradentes, drugi zaś wybiegłszy w drzwach Kolektorii, ażeby dostać się do wnętrza. Przejżdżające auto ciężarowe zbierające śmiecie na ulicy przeszkodziło na chwilę złodziejom. Po chwili znów zabrali się do dzieła. Mieli jednak pecha, bo znów zaczął ich obserwować z okna probostwa katedralnego kuzyn ks. proboszcza, który przekonaawszy się, że są to złodzieje, usiłujący okraść kolektorię, natychmiast zatelefonował na policję, a następnie sam wyszłałem w powietrze usiłować przeszkodzić złodziejom w obrabowaniu urzędu. Na odgłos strzału przybyli, dozorcący na ulicy, strażnicy i zdolał ująć jednego złodzieja na gorącym uczynku. Drugiego policja ujęła na ulicy Riachuelo. Obaj są już w więzieniu.

DROBNE WYPADKI

— Karetka policyjna zabrała z ulicy S. Paulo nielaskę Ermancję Cardoso, ponieważ zdradzała objawy pomieszczenia zmysłów.

— Na rogu ulic Barão do Rio Branco i Quinze de Novembro zderżyły się dwa auta.

Santa Catharina

ZGON MŁODEJ POLKI W ALTO PARAGUASSU

Data 24 lutego b. r. odbył się w Alto Paraguassu pogrzeb ś. p. Paulliny Kujawy, córki szanowanego kolonisty Andrzeja Kujawy, druchny miejscowych Dzieci Maryi. Liczyła 14 lat, gdy prawie, że nagle śmierć nieublagaina położyła kres jej młodocianemu życiu. A życie to, choć krótkie, było piękne, nacechowane cnótami, które stanowią największą ozdobę młodego wieku, niewinnością, skromnością i nadzwyczajną szczerością. Niewinność jaśniała w jej spojrzeniu i w całym zachowaniu się tak, że ś. p. Zmarła stanowiła wzór do naśladowania dla swych koleżanek. Kochał ją wszyscy, to też licznie zgromadzili się u jej trumny Dzieci z Anioła Siroża i Dzieć Maryi i dużym wieńcem kwiatów umalili jej grób. Gdyśmy stali nad jej otwartą mogiłą, z oczami pełnymi łez kłóśmy nasz żal i myśla, że Niepokalana sama serwata swój kwiat, by go przesadzić do niebieskich ogrodów. Niech odpoczywa w pokój!

São Paulo

WYDALENIA

Na pokładzie statku „Pula ski” odjechało 3 osobników, których wydalili z Argentyny tamtejsze władze, a którym także władze brazylijskie nie pozwoliły wysiąść w portach brazylijskich, jako osobnikom zagrożającym bezpieczeństwu publicznemu są to: Ajayk Brandt, lat 43, Filip Hrynok, lat 27 i Oskar Wegawicz lat 47; jak głosi notatka policyjna są to „Polacy”, czyli raczej osobnicy podróżujący za paszportem polskim.

POKAŻNA LICZBA UWIEJ ZIANYCH KOMUNISTÓW

Sekretariat Bezpieczeństwa Publicznego Stanu S. Paulo ogłasza, że począwszy od wybuchu rewolucji listopadowej 1935 uwięziono dotychczas 743 osób, pod zarzutem szerzenia zbrojnych zasad czyli ekstremizmu.

Z powyższej liczby, zostało uwolnionych w różnych okresach czasu, za czasów gubernatora dr. Armando de Salles Oliveira 392 osób. Ostatnio zwolniono 94 osób, 19 więźniów uciekło z więzienia. Pozostałe jeszcze w więzieniu 298 osób, w sprawie których policja przeprowadza śledztwo.

NOWA KOLONIA JAPONSKA

W dystrykcie Sapucahy, fawzender Argemiro Holtz sprawił na swą fazendę 15 rolników japońskich do prac rolnych; warto zaznaczyć, że na fazendzie p. Holtza pracowało od dawnego czasu sporo rodzin japońskich.

RUCH ULICZNY

W stolicy Stanu S. Paulo, w ciągu zeszłego roku, tramwaje przewiozły — 278 580 246 pasażerów; autobusy miejskie 84.842 012 czyli że dziennie korzysta z lokomocji tramwaj i autobusów około milion ludzi.

GRAD ZNISZCZYŁ ZBIORY KAWOWE

W municypiaoh S. Manoel i Cafelandia silny grad zniszczył do 50 proc. zbiory kawy.

Rio Grande do Sul PORTO ALEGRE — MORSKIM PORTEM

Rząd Rio Grande do Sul powziął myśl, ażeby przerobić port żałokowy Porto Alegre na port morski, przekopując kanał poprzez pas nadbrzeżny Lagoa dos Patos w kierunku morza.

W celu przeprowadzenia planu, gubernator zamianował komisję, do której wchodzić inżynierowie: Verissimo Rebouças, Ary de Abreu Lima, Benno Hoffmann, Jorge Porto, Adolfo Manganale i Gabriel Pedro Moacyr.

PIĘKNE ZBIORY PSZENICY

W municypium Lagoa Vermelha tegoroczne zbiory, jak oceniają rzecoznawcy, wynoszą około 100 000 worków pszenicy. Zwłaszcza w okolicy Serra do Carreiro i S. José da Farupilha pszenica jest pierwszej jakości.

NOWE NAUCZCIELKI

W Stanie Rio Grande do Sul rząd wyznaczył posady nauczycielskie 227 nauczycielkom, które niedawno ukończyły studia.

EKSPORT SKÓR

W ciągu zeszłego roku wyeksportowano za granicę 69.134 skór a mianowicie 42 634 do Hamburga; 5 100 do Gdyni; 4 450 do Antwerpii; 2000 do Marsylii i 3 302 do Wenecji.

Tu i tam z Brazylii

— Z Rio donoszą, że brazylijskie władze wojskowe zakupiły we Włoszech trzy łodzie pływające.

— Z São Paulo donoszą, że auto straży pożarnej jadące z pomocą do gaszenia ognia w Itú, spadło w przepiękny głęboko 50 metrów. W katastrofie zginął dowódca plutonu straży, a raany otrzymało kilku innych żołnierzy.

wione w pobliżu karabiny maszynowe zdziiesiątkowały szeregi milicjantów, reszta w porwałym szuku cofała się z pod prożącego ogniem frontu powstańców. Komuniści ponieśli olbrzymie straty.

Z Brazylii

GRUBA DEFRAUDACJA

Z Rio donoszą, że gubernator ks. Olimpio de Mello polecił szefowi policji wczoraj proces w sprawie defraudacji na przeszło 500 kontów, której dopuścił się kasjer Luiz Caldeval do Conto, za czasów administracji poprzedniego gubernatora Piotra Ernsta.

KOPALNIE W MORRO VELHO

W słynnych kopalniach w Morro Velho w Stanie Minas Geraes, w ciągu zeszłego roku wydobyto 3 262 kg. złota, 692 kg. srebra i 407 559 kg. arszeniku.

ZAPASY ZŁOTA

Zapasy złota w Banku Brazylijskim wzrosły do 22.309 kg. licząc po 18 400 za gram, użyła się kwotę 410.000.000 \$000 czyli 10 proc. w stosunku do banknotów w obiegu.

O 4 500 NOWYCH SZKÓŁ

Z Rio donoszą, że zawiązała się tam komisja pod nazwą „Kompania o 4 500 szkół” podjęta przez Narodową Krucojętę Nauczania.

Członkami tej komisji są: ks. kanonik Olympio Mello, tymczasowy gubernator Dystryktu Federalnego, kapitan Felinto Müller, szef Policji w Dystrykcie Federalnym, Herbert Moses, prezes Brazylijskiego Związku Prasy, Francisco de Campos, główny dyrektor Nauczania i Kultury w Dystrykcie Federalnym, Benjamin Cerqueira de Lima, prezes Touring Klubu i José Escarpa, prezes Związku Handlowego w Rio de Janeiro.

WYBORY W MATTO GROSSO

W Matto Grosso w wyborach municypalnych partia gubernatora Mario Correia zwyciężyła w 17 municypiaoh, opozycja na której czele stoi kapitan Felinto Müller zwyciężyła w 16 municypiaoh; w trzech municypiaoh wybory się nie odbyły.

Paraná

EMIGRACJA SZWAJCARSKA W PARANIE

Do Parany ma przybyć p. Walter Gossner-Reinhardt, przedstawiciel rządu szwajcarskiego, który przeprowadza w Brazylii rozmowy w sprawie uzyskania dogodnych warunków kolonizacyjnych dla emigrantów szwajcarskich.

Jak wiadomo już w 1935 r. bawita w Brazylii Komisja Szwajcarska, która badała możliwości uzyskania terenów kolonizacyjnych w Ameryce Południowej. Komisja już wtedy zwróciła uwagę na znakomite warunki kolonizacyjne w Paranie w okolicach Castro, Camopo do Mourão, Piquiry i innych; warunki klimatyczne — jak oświadczyła komisja — są najlepsze. W związku z obecnym przyjazdem przedstawiciela Szwajcarii, mówi się, że prawdopodobnie dojdzie do skutku kolonizacja szwajcarskich emigrantów w Paranie.

Nie każdy wie o tem, że w Kurytybie jest dość duża kolonia szwajcarska; takie rodziny zna nie jak: Mueller (Mueller Irmãos) Maeder, Buechner, Meister, Caillet, Ritzmann, Schmidlin, Huerlimann, Gaensli, Seiler, Schneider, Thommen, dr. Leuenberger, Bolliger, Meyenberg, Sigei i wiele innych wywodzą się z rodzin szwajcarskich.

UWIEZIENIE ZNACHORA

Policja uwięziła kolonistę Józefa

Oszczędność w Polsce zwiększa się, POMIMO KRYZYSU

Tak przynajmniej okazuje się z porównania wkładów oszczędnościowych w kasach teraz i dawniej. Przewodniczący Pocztowej Kasy Oszczędności dr. Gruber w swoim przemówieniu słuchowemu do dziennikarzy warszawskich powiedział, że, gdy przed 12 laty jedna księżeczka oszczędnościowa P. K. O. przypadła na 570 lu obywateli, to teraz przypada na 15 tu, czyli co piętnasty polski obywatel składa w P. K. O. swe pieniądze. Naogół złożono w P. K. O. w roku zeszłym 895 milionów 700 tysięcy złotych. Jest to trzecia część wszystkich wkładów w Polsce. Widać z tego, że P. K. O. ma u ogółu polskiego największą więźność z pośród wszystkich kas i banków.

Zagranicą Bank P. K. O., zwany Polską Kasą Opleki, zgromadził w roku zeszłym około 900 milionów złotych. Ma on swoje oddziały w Paryżu (we Francji), w Buenos-Aires (w Argentynie), w Tel-Awliwie (w Palestynie) i Nowym Jorku (w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej). Bank ten chroni w obodźców naszych od wyszysku i nadużyć obcych, opiekując się ich oszczędnościami i łącząc ich z Ojczyzną.

Działalność P. K. O. sięga do najdalejzych zakątków kraju i za granicą do wszystkich warstw polskiego społeczeństwa. Gromadzi drobne oszczędności i przetrabia je na wielkie pieniądze, a potem puszcza znów w obieg pod postacią taniego i przystępnego kredytu długoterminowego. — Temi słowy zakończył swe przemówienie przewodniczący P. K. O. dr. Gruber.

JUNACY JADĄ DO POLSKI

Staraniem Naczelnej Rady Junackiej doszła do skutku Pierwsza Wycieczka Junacka do Polski. Przyznanych jest 50 miejsc z czego 12 NRJ. odstąpiła organizacjom pozajunackim w myśl życzenia Św. Zw. Pol. w Warszawie. Wycieczka będzie trwała 50 dni (coza droga) w czem przewidziano są: 28 dni na kurs W. F., 14 dni na wstąpienie do Polski, 8 dni wolne. Zgłaszać się mogą Junacy i Junaczki w wieku od 16 do 26 lat. W ogólnym układzie przeznaczone są 10 miejsc dla dziewcząt i 4 dla starszych, reszta dla obłąpów. Odkłowy koszt wynosi 1500\$000 (tysiąc pięćset milrejsów). Wyjazd z portu Santos nastąpi okrętem „Polaski” dnia 23 maja r. b. Zbiórka w Kurytybie, (gdzie trzeba załatwić formalności pasportowe) naznaczone na dzień 15 maja r. b. Zgłoszenia kierować do Naczelnej Rady Junackiej. Rua Carlos de Carvalho nr. 277. Curytyba.

Składnica Oświatowa

ZRZESZENIA NAUCZYCIELI SZKÓŁ POLSKICH W BRAZYLII

Curytyba, Carlos de Carvalho 277 (gmach C. Z. P.) dla listów — Curytyba, caixa postal 412.

dostarcza: Podręczniki szkolne polskie i portugalskie, Przybory szkolne, książki naukowe, belestryczne, Obrazy i inne artykuły księgarskie.

CENY UMIARKOWANE

Organizacje społeczne, Kooperatywy, Szkoły i Nauczyciele korzystają ze specjalnych rabatów. Cenniki wysyłamy na żądanie bezpłatnie. Popierajcie nauczycielską placówkę gospodarową.

ZAWIADOMIENIE Sociedade Curytana dos Proprietarios

podaje Sz. Członkom do wiadomości że p. Dr. **Abram Affonso Guimarães**, adwokat tegoż Towarzystwa, będzie przyjmował codziennie Członków wyżej wymienionego Twa. od 8 do 11 godzin, przy **Rua Westfalien 657** (dawniej Racteliff), telefon 7-7-4. W sekretariacie przyjmuje się członków od 4-6, przy **Rua do Rosário 3**. Zarząd.

Janina Furmantak Schmitdinger
Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystryki szybko, starannie i tanio.

Rua Paula Gomes 218.
Mówi się po polsku.

Bronisław Ostoja Roguski Adwokat

Sprawy cywilne i handlowe. Rekwizycje wojskowe. Rejestracja dyplomów, marek fabrycznych i patentów.

W korespondencji z adwokatami w São Paulo, Kurytyby i Florianopolis.

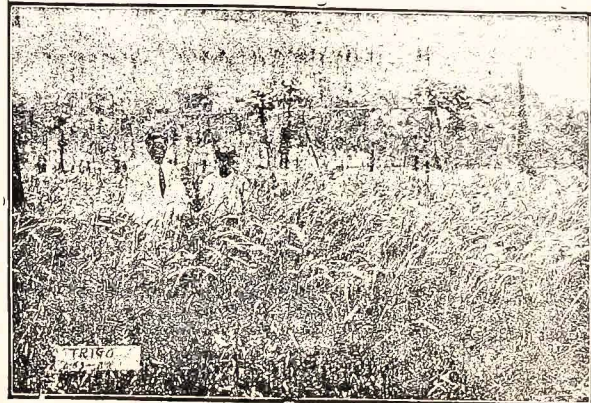
Adres: **Ladeira da Gloria III** — Rio de Janeiro.

Klinika Dentystyczna JANSKALSKI Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystryki szybko, starannie i tanio. Przyjmuje w każdej chwili.

Rua Brigadeiro Franco N. 1985
róg Aquidabam — CURITYBA

Companhia de Terras do Norte Paraná



Pszenica w Londrinie
Stacja kolejowa w Londrinie
ORLE

Druga Rezerwa Polska na ziemiach Komp. angielskiej Północnej Parany.

Zapelnivszy w calosci pierwsza rezerwa zwana Warta, Kompanja zarezerwowala drugi obszar pod nazwa Orle, dla kolonizacji polskiej.

Orle lezy w odleglosci 14 kil. od **Kolandji**, miasta nowego i stacji kolejowej i 8 kil. od **Arapongas** takze przyszlej stacji kolejowej, polaczone z pysznymi drogami automobilowymi.

Orle lezy w dorzeczu rzeki **Pirapó**, na wysokoosci 600 do 700 m. ponad poziom morza. Ziemia pierwszorazna, z dobra woda, o wielkiej wydajnosci: kawy, bawelny, ryzu, kukurydzy, drzew owocowych etc. Teren falisty, zalosiony gatunkami drzew jak: **peroba, cabriuva, pau d'algo, cedr, palmito** i wieloma innymi swiadczacymi o urodzajnosci ziemi.

ORLE lezac tak wysoko i nie posiadajac bagien, niemoze miec malarij.

Loty od 5 akrów w zwyz po cenie 500\$000 za akier gotowka lub **czteroletnie spłaty z 8 proc.** rocznie od pozostalego kapialu.

Blizszych informacji udzielaja:

COMPANHIA DE TERRAS NORTE DO PARANA
S. Paulo, rua 3 de Dezembro 48, caixa postal 2771.

LONDRINA, Dyrekcja tejze Kompanji.

CAMBARA: Parana — **Ignacy Szańkowski**, glowny agent tutejszej z **ORLEM** Kolonizacji polskiej, który wydaje **biloty darmowe z Cambara at na Orle**.

Zapraszamy wszystkich zwiedzic nasze Kolonje, bez obowiazku kupna i z powrotnym biletem darmowym!

GOSPODARSTWO DO SPRZEDANIA

Sprzedam bardzo tanio piękne gospodarstwo na Nowej Warszawie municypium Joaquim Tavora (blisko kolei) skládajace się z 25 akrów ziemi dobrej pod uprawę, 2 domy mieszkalne, 3 paoie, trochej plantacyz kawowych, które juz rodza, około 300 krzaków pomarańczowych, winnóg, mangi it. d.

Blizsze informacje u wlasciciela: **José Woźniak**, Nova Varsovia, Estação Getulio Vargas, Parana.

Parę cyfr o prześladowaniach w Hiszpanii

W czasach dzisiejszych największą wartość posiada władza, poparta cyframi i danymi statystycznymi. Ludzie dają lubią cyfry i przede wszystkim ich wymowę rozumieją. Dlatego też podajemy poniżej nieco liczbowej informacji, dotyczącej sytuacji w Hiszpanii. Cyfry te, zaczerpnięte ze źródeł wiarogodnych, świadczą dowodnie o kłamliwych wykrętaach komunistów hiszpańskich, którzy zaprzeczają jakoby kapłani i zakonnicy byli w loch odczynale prześladowani.

Podług ostatnich danych statystycznych, w skład duchowieństwa w Hiszpanii wchodziło 60 biskupów (w tym 10 arcybiskupów), 33500 kapłanów oraz 20 640 zakonników. Ilu z nich dotychczas ocalało? Kolegium hiszpańskie w Rzymie posiada pismem oświadczenia 188 kapłanów, zbłądłych z Hiszpanii oraz 8-miu biskupów hiszpańskich, przybyłych ostatnio do Watykanu, a także około 200 listów innych biskupów i księży. Z materiału tego można sobie zdać sprawę (w niektórych wypadkach zupełnie dokładnie) z liczby i charakteru biskupów hiszpańskich. Tak naprzykład z całą pewnością stwierdzić można, że w Valladolid zamordowano 29 kapłanów. Oo do większości innych miejscowości to określenie dokładnej cyfry przedstawia pewne trudności, ponieważ są one jeszcze w ręku czerwonych. Posiadane przez Kolegium Hiszpańskie w Rzymie dane statystyczne wykazują odsetek zabitych kapłanów, zniszczonych kościołów, kaplic itd.

Dotychczas liczba zabitych na terenie całej Hiszpanii kapłanów wynosi od 40 do 50 procent.

Z biskupów zamordowano 10 ciu. W dzwieleciu diecezjach srednia rozszarzalanych kapłanów i zakonników wynosi ponad 80 proc. w Maladze wynosi nawet 90 proc. Co do kościołów, kaplic i innych budynków poświęconych religii, 23 diecezje podaja: niemal wszystkie spalone. W trzech diecezjach - wszystko spalone. Co do zakonnic, to, jak dotychczas, nie ma jeszcze dokładnych statystyk wiadomo tylko, że w niektórych miejscowościach padły one ofiarą komunistów, w innych zaś były oszczędzone. Podobno władze czerwonych nie wydawały żadnych specjalnych rozkazów przedwznowienia, podczas gdy mordowanie księży i niszczenie kościołów odbywało się na zlecenie komunistów. (KAP)

•TIMES• O UWIEZIONYCH KAPŁANACH HISZPAŃSKICH

Według doniesienia specjalnego korespondenta „Times”, który odwiedził w tych dniach uwięzionych w Geronie (Katalonia) kapłanów katolickich księży ci zostali podzieleni na dwie grupy. Kapłani, wchodzący w skład jednej z nich (w liczbie 60 ciu) przebywają obecnie w gmachu byłego seminarium diecezjalnego, kapłani z drugiej grupy (w liczbie 45) zostali umieszczeni w pewnym schronisku dla starców. Z tego jeszcze do pracy księży muszą wykonywać pewną wyznaczoną robotę, przyczym po każdym dniu pracy następuje dzień wypoczynku. Przebywający w schronisku dla starców kapłani znajdują się pod opieką dziesięciu szarytek. Wszyscy kapłani noszą ubrania świeckie. Nie wolno im odprawiać Mszy świętej.

JEDENASTY BISKUP MECZENNİK HISZPAŃSKI.

Jak podaje „The Universe” na podstawie informacji otrzymanej przez paryskiego korespondenta od zbłądłego z czerwonej Hiszpanii dziennikarza katolickiego, licz-

Pomoc masonerii francuskiej dla czerwonej Hiszpanii

«Glogolre» pisze, że we francuskich lożach masonskich, a przede wszystkim w lożach «Wielkiego Wschodu» zbierane są ofiary na rzecz czerwonej Hiszpanii. «Wielki Wschód» wydelegował do Hiszpanii członka swej rady naczelnej, Zaborowskiego, który ma odwiedzić wszystkie tamtejsze afillowane loże i złożyć sprawozdanie z rozdziału pieniędzy, broń i amunicji.

Rada zwiazkowa Wielkiej Loży Francji mianowała swym przedstawicielem w Walencji emigranta włoskiego Pietro Nenni z loży «Nuova Italia», który jako członek wydziału wykonawczego drugiej międzynarodowej jest równocześnie na froncie madryckim jednym z głównych komisarzy politycznych przy «Międzynarodowej Brygadzie».

W dniu 7-go stycznia w paryskiej «Loży Spartaka» brat P. wiersz wygłosił odczyt, w którym mówił o lożowej wartości i znaczeniu materiału wojennego i

ba biskupów-męczenników krwawego teroru czerwonych w Hiszpanii wzrasta do jedenastu przez śmierć biskupa tytularnego Bisca mos. Emanuela Boras Ferre, sufragana archidiecezji Tarragony, spalonego żywcem na placu publicznym.

OBECNY SKŁAD KOLEGIUM KARDYNALSKIEGO.

Na rok 1937 kolegium kardynalskie przedstawia się w następującym składzie: 37 kardynałów Włochów i 29 cudzoziemców. Z tych ostatnich jest 5 Francuzów, 4 Hiszpanów, 4 Amerykanów, 3 Niemców, 2 Czechosłowaków, 2 Polaków, 1 Belg, 1 Węgier, 1 Portugalczyk, 1 Irlandczyk, 1 Argentyńczyk, 1 Brazylijczyk, 1 Kanadyjczyk, 1 Austriak i 1 mieszkaniec Wschodu. Pięćdziesięciu dwóch kardynałów (na 66-ciu) mianował obecny papież Plus XI. Jedynym kardynałem, którego kreował jeszcze Leon XIII, jest kardynał Leon Skrbensky, z pochodzenia Czech.

paclorki, polepa trójkątna, żarna rotacyjna, — wskazują na to, że chaty były zbudowane w okresie późnozwymiskim, t. j. w latach 300 400 po Chrystusie.

Wewnątrz chat znalaziono także paleniska pogłębione w ziemi i wylóżone kamieniami.

Wyniki tych badań archeologicznych zostaną opublikowane w Pracoach Archeologicznych Polskiej Akademii Umiejętności.

Droga Krzyżowa

Na czas Wielkiego Postu jest najlepsza książeczka do nabożeństwa p. t. «Droga Krzyżowa» (stron 144); zawiera ona Górzkią Droge, Godzinki o Męce Pańskiej, Droge Krzyżową Pana Jezusa, modlitwy na sześć 6-ciu ran Pańskich, Pasję na Wielki Tydzień, czyli opis Męki Pańskiej i około 50 pieśni pobożnych. Cena 1\$500. Przy presyjskich pocztach należy założyć należność (w znaczkach) oraz na presyjkę \$300.

Zamawiać: Redacção do «Lud», Caixa postal 153, Curytyba.

Mówią higieniści..

Kola naukowe w Brazylii roztrząsają ostatnio sprawę należytego odżywiania się ludności. Hygieniści twierdzą, że mieszkańcy tego kraju, nawet ze światłej sfery, nie umieją się odżywiać. Jedni jedzą za dużo, inni za mało, a najgorzej to już jest z dziećmi.

Skutkiem nieznaności zasad higieny i nieświadomości, dzieci wykryły brad do ust wszystko, na co im tylko przyjdzie ilno, a największym popytem cieszą się owoce choćby zielone czy nadgnięte, lody od wadownego sprzedawcy, cukierki niepewnej fabrykacji.

Na rodzicach spoczywa obowiązek, aby zwracali baczną uwagę na żywienie dzieci, gdyż z małego zaburzenia żołądkowego rodzą się często gorsze następstwa, które się mogą skończyć tragicznie. Gdy tylko zauważymy u dziecka niedyspozycję żołądkową, należy natychmiast zastosować dietę, a jako lek dodatkowy, zastępując na polecenie środków Eldoformio z firmy Bayer, który posiada wybitne zdolności lecznicze i przeprowadza nasze organy trawienne do porządku.

Pigułki Eldoformio powinny się znajdować w każdym domu aby były pod ręką w razie potrzeby.

Chaty z przed 1600 lat

Niezwykle ciekawe odkrycie archeologiczne

Zasłużony badacz pradziejów Śląska prof. dr. J. Kostrzewski w towarzysztwie swojego asystenta Tadeusza Wleczorskiego prowadził ostatnio badania archeologiczne w Leśnicy, w pow. lubińskim. Badania były prowadzone przy pomocy funduszy Wydawnictw Śląskich Polskiej Akademii Umiejętności.

Podczas ostatnich badań rozkopano w Leśnicy luź nad stromą skarpą rzeczki Leśnicy kilka chat przedhistorycznych, kształtu prostokątnego z wyraźne zachowanymi śladami słupków. Znalezione w obrębie chat zabijaki, jak np: utamki naczyn łozonych w kole, wykonanych z kładkanej gliny, siekierka żelazna, szklane

GDYNIA - AMERYKA

LINE ZEGŁUGOWE S. A.
LINEA POŁUDNIOWO-AMERYKAŃSKA
 Reprezentanci na Brazylię: **Lampart & Holt Line**
 Rio de Janeiro.
 Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami pośpieszonymi:

»Pułaski« i »Kościszko«

Rozkład jazdy jest następujący: **Z Polski do Ameryki Południowej:**

	s/s »Pułaski«	s/s »Kościszko«
»PUŁASKI« »KOŚCISZKO« »PUŁASKI« »KOŚCISZKO«		
Odjazd z Gdyni dnia	20-3-37	21-4-37
Przyjazd do Rio de Janeiro	11-3-37	8-4-37
Przyjazd do Santos	12-3-37	9-4-37
Przyjazd do Montevideo	15-3-37	12-4-37
Przyj. do B. Aires	16-3-37	15-5-37

Odjazd do Gdyni:

»PUŁASKI« »KOŚCISZKO« »PUŁASKI« »KOŚCISZKO«		
Odjazd z B. Aires	20-3-37	18-4-37
Przyjazd do Santos	22-3-37	22-4-37
Przyjazd do Rio	25-3-37	23-4-37
Przyjazd do Victorii	26-3-37	24-4-37
Przyjazd do Gdyni	15-3-37	13-5-37

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski skuteczniejszą Oddział Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie.

Agencia Poloneza de Viagens
 Avenida Rio Branco, 19, Rio de Janeiro.

Agencia Poloneza de Viagens
 rua Libero Badaró, 561, 2-a soboleja, telefon 2-3851. — São Paulo.

Oraz agencje:
 Firma »PARANPOL« (Emiliano, Kimak & Cia.) Kurytyba.
 Praça Cel. Eneas, 48, Caixa Postal, 111. Tel. 1761.

L. Wilkozyński, rua 7 de Setembro 837, C. Postal 166 — Porto Alegre.

Dra Regina Kleemann
 Lekarka - Dentysta
 dyplomowana
 przez Uniwersytet Parański.
 Wykonuje wszelkie roboty w zakresie swojej specjalności najnowszymi metodami i najnowszymi aparatami.
 Ceny dostępne wszystkim.
 Konsultorium:
Praça Tiradentes Nr. 401.
 nad Apteką Tiradentes.

Apteka Tiradentes
 Aptekarz
Kuno Kleemann
 Jedyna
POLSKA APTEKA
 w Kurytybie
 Największa
 i najtańsza
 w Stanie Paraná
 Kurytyba
Praça Tiradentes Nr. 393
 Telefon 1084.

Nożyki od 1\$400 do 18\$000, isqueiros od 2\$500 do 20\$000, pugilaresy od 3\$000 do 8\$000, brzytwy od 14\$000 do 35\$000, mydło do golenia od 1\$500 do 5\$500, żarówki od 1\$800 do 18\$000, cukierki 10 kilo 24\$000, czekolady 100 sztuk 7\$000.
Florecki - Charutaria Liberty
Praça Tiradentes 305.

APTEKA HUMANITARIA - DROGARIA
 Rua Dr. Trajano Reis N 37 - Kurytyba
 Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.
 Recepty lekarskie załatwia się prędko i sumiennie.

Dr. Carlos Moreira
 OKULISTA
 Profesor fakultetu medycznego
 Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. — Konsultorium: Avenida João Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 po południu.
 Rezydencja: Visconde de Nacar 809
 Telefon 8-88.

Słynne lekarstwo HAEMATOGEN DRA HOMMELA



rozpowszechniona poczyniła świecie już od 85 lat działa znakomicie przeciw: **Anemii, Sklerozie, Sycchotom, Malarii, Neurastenii, grypie, febrze, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym skrofufom, astenii i t. d.**
Lekarstwo HAEMATOGEN - ra Hommela działa skutecznie.

TOWARÓW STAŁOWYCH
NAJLEPSZEJ JAKOŚCI "SOLINGEN"
CAVALLINHO
 Z FABRYKI **FERNANDO ESSER & CIA. - SOLINGEN.**



„A VENCEDORA“
 Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w psiejki owijanych.
 Cukierki malinowe, kokosowe, mięsowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mączne i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawe przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI.
 Curityba - Rua Cabral N 451 - Curityba

Ziemie do sprzedaży
 5 kilometrów od stacji Antonio Rebouças, 250 akrów już podzielona na szakiy od 10 do 15 akierowe loty. Ziemie przeważnie pod ziemiaki, ziemia lekko falista, przeważnie kapoitey, z glebą żółtą białą; cena za akier od 450\$000 do 550\$000 położenie jest bardzo piękne. Kolonisci spieszcze się z kupnem, nie spotkacie zawodu, bo okazja jakich mało.
 Warunki kupna: Kto kupi za gotówkę otrzymuje 5 proc. zniżki, kto zaś wpłaci trzecią część, może spłacać resztę w terminie 8 lat, t. j. jeden rok bez procentu a następnie według umówionego procentu.
 Przyjeżdżając do Antonio Rebouças należy zwracać się do właściciela p. Filipe Jacomeł. Korespondencję do Stan. Ostrowskiego w Rio Azul — Parana.

Dr. Dante Romanó AKUSZER - OPERATOR
 Profesor, Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich.
 Leczy syfilis, drogi moczowe; diatermia.
 Klinika dla Panien.
 Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowymi.
 Konsultorium: Farmacja Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.
Praça Tiradentes 554.
 Rezydencja:
Praça Senador Correia 4

100 cygar 7\$600, nasiona tuzin 1\$800, nasiona na gramy, polskie żytełki, żytełki od 800 rs., polski chmiel, polskie ołwki.
Florecki - Charutaria Liberty
Praça Tiradentes 305.

Apteka Tell
DROGARIA
 Sigel Eitel & Cia.
 Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.
Vermicida Tell wróg robaków i glist, **Farby Tell** najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.
Fermento Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba.
 Recepty lekarskie załatwia się rzetelnie i sumiennie.

Jerzy Kossowski
SZYB S. Nr. 4.

Golmer podszedł ku otwartemu oknu i bez ceremonij zajął do środka; przy niewielkim stole siedziało troje osób, a pod plececiem stał czarny Brauner. Golmer kiwnął głową Nowakowi i nie zważając na Braunera, zapytał:
 — Panie Nowak, macie chwilę czasu?
 — Dla pana kierownika zawsze — odparł chłop i zerwał się z ławki. — Poczekajcie na mnie chwilę, panie Brauner — rzucił agentowi, wychodząc z izby.
 Kierownik przywitał się z Nowakiem, jak ze starym znajomym, wstał go pod rękę i odprowadził kawał w pole.
 — Robicie co z Braunerem? — zapytał go poufale.
 — E, tak ta, rozmaite interesy się z nim robi...
 — No, jak nie możecie powiedzieć, to nie mówcie, nie jestem ciekawy, ale mnie się zda je, że ja wiem, jaki to interes. Pewnie chcecie sprzedać swoje brulła. Jeżeli tak, to jacy mam nie radził. Teraz jest taki czas, że trzeba trzymać, co się ma, bo wszystko idzie w górę.
 — No tak, ale to zależy panie kierownika, jakie brulła. Ja jestem głupi chłop, ale ja to swoje rozumiem. I tu nie idzie o zwykłe brulła, tylko o nową dzierżawę.
 — Jaki o nową? Przecież wy dzierżawicie Braciom Rosenom.
 — Tak, lno idzie o to, że za dwa tygodnie kończy się termin dzierżawy i rozpoczęcia wleceń. I on nastali mi Braunera, żeby ją sargować taniej. Ale ja jestem stary wróbel i zaraz zmlarkowałem o co idzie. Wpraw-

dzi Brauner mówi, że on jeszcze ani za dwa lata nie będą wlecieć, więc niema się o co targować, i że, jak im nie opuszczę, to oni wogóle nie wydzierżawia, bo terenów takich jest dosyć, ale ja nie opuszczam ani grosza. Żebym miał nie podpisać dzierżawy, nie dam się nabić.
 Golmer patrzył z podziwem w wygoloną twarz Nowaka. Ten chłop wleciał co robi i nie potrzebował żadnej rady.
 — Panie Nowak, — zapytał — czy wam jest wszystko jedno, komu wydzierżawicie?
 — Wszystkie jedno. Byle zapłacił dobrze.
 — To ja wam coś powiem: ja wam dam zawsze pięćset złotych więcej, niż najwięcej dający.
 — Kiedy ja panie liczę na dolary, nie na złote — uśmiechnął się chytrze Nowak, ucierając nos dłonią.
 — A więc dam wam zawsze pięćdziesiąt dolarów więcej.
 — To zuów jest dopiero czterysta pięćdziesiąt złotych, a pan kierownik mówił o pięćset...
 — roześmiał się luźno chłop.
 — Tożście sami mówili, że liczycie na dolary?
 — No tak, to też czekałem aż pan powie, że da mi pan o pięćdziesiąt pięd więcej.
 — Ej, panie Nowak! — pogroził mu Golmer po nosie — czy wyście nie za chytry? Bo to widzicie, czasem można i przechytryć!
 — Można, ale mnie się jeszcze nie zdarzyło — wyszczerzył anowu zęby Nowak. Ja wam, panie kierowniku powiem, jak ja sobie rachuję. Tereny pana Straubeego przyjął do moich, Straube jest taki naćlarz, które-

mu wszystkie szyby dobrze idą, więc stąd widać, że on wie, albo jego ludzie dobrze wiedzą, gdzie wlecieć; to raz. Po drugie dzisiaj przyszedł do mnie Brauner, żebym opuścił Braciom Rosenom z ceny dzierżawy. Ja wiem, że Brauner chce na tem zarobić. Dlaczego? bo on wie, że Rosenowie kontrakt odnowia, choćby na Bóg wie jakich warunkach. A jeszcze teraz i pan do mnie przychodzi. No to już jest nie byle co. Ja tam bardzo chciwy nie jestem, ale kiedyż zarobić, jak nie wtedy, kiedy moje grunła zaczynały iść w górę? To też ja panu powiem: ja chcę tylko sto dolarów więcej, niż miałem przedtem od Rosenów; dziesięć procent brutto na szybie S. Nr. 4. Co pan na to?
 Golmer patrzył w stalowoszarą oczy chłopca i milczał.
 — No, i co? pytał dalej Nowak. Golmer pokręcił głową.
 — Przechytryliście panie Nowak. Ja nie chcę dzierżawę pod ropę waszego gruntu dla Straubeego, tylko dla siebie, więc jakże ja wam mogę dać dziesięć procent brutto na nie swoim szybie? Ale za to mogę wam zaproponować co innego: ja od was ten grunt kupię. Ile chcecie?
 Nowak zgłupiał. Wybaluszył na Golmera swe wypukłe oczy i kombinował usilnie.
 — Jak wy tak na gwałt chcecie ten grunt kupić, to ja z tego widać, że tam ropa jest mrowanie!
 — Nie wiem, ale mnie ten grunt jest potrzebny. Możemy zrobić układ, że jeżeli kiedyś na tym gruncie będzie się wlecieć, to wy dostaniecie z niego pięć procent brutto. Określiłmy termin, nawet do dwudziestu pięciu lat, dobrze? No, gadajcie, ile chcecie. Ja płacę gotówką zaraz dziś. Idziemy do notariusza i piszemy umowę. Nie dość tego, ja wam jeszcze ten grunt pozwolę upra-

wić za darmo i zbierać, aż dopóki szyby na nim nie staną. No, namyślajcie się.
 Nowak począł się drapać po ogolonej głowie.
 — Ja wam dobrze zapłacę, panie Nowak — mówił Golmer dalej — ale też odepnę się nie dam. A i to zważcie, że trudno, żeby się wam drugi taki trafił, ooby gotówką na stół wyłożył; jak mi nie sprzedacie dziś, to możecie do śmierci grunt dzierżawić i brać grosze na raty.
 — Dacie trzy tysiące dolarów? — wystrzelił Nowak.
 — Zwarjowaliśmy! — odparł Golmer. — Za ten kawałek gruntu, tyle pieniądz?
 — To nie za grunt, tylko za ropę płacicie.
 — Pieniądze mam, więc mogę sobie i gdzie indziej kupić. Tylko woleł tu, bo mi bliżej miasta i rurociągów. Dam wam dwa, bo tyle dla mnie warte, a mogę wam tyle dodać, że za pół darmo postaram się o dzierżawę polowania. Nowakowi zaświeciły się oczy.
 — A skąd wlecie panie, że ja tak polować lubię?
 — Włom. Był taki, co mi powiedział.
 — A pan poluje?
 — Chętnie. Bądźmy razem strzelali.
 — No, to dobrze! — zgodził się Nowak. — Dwa tysiące i uprawa, a jakby się wleciło, to dziesięć procent brutto. Dajcie rękę, przybijmy.
 Golmer wyciągnął rękę, a Nowak uderzył w nią swoją, jak deską.
 — Idziemy do notariusza — rzekł kierownik.
 — Czekaćcie, lno sobie ozapkę wezmę i przędziwę zmienię.
 — Nie — zaproponował Golmer. — Idziemy zaraz, bo notariusz goiów zamknąć bluro. A czy przyjdziecie w czapce, czy bez, to wszystko jedno. Zna was dobrze i nie obrazi się, a dla mnie

dzisiaj szczęśliwy dzień. Ja mam szczęście do siódemki. Dziś siódmego.
 — No to idźmy.
 Zawrócili na miejscu i ścieżkami dostali się do miasta. Kancelaria notariusza była jeszcze otwarta, a polewając wszystkie potrzebne papiery Nowaka były na miejscu, bo i poprzednie umowy u tego samego rejenta robił, więc i trudności wielkich nie było. Zdzwili się tylko stary rejent, że im tak śpieszno, bo przecie można było umowę zrobić i na drugi dzień, ale że znał naćlarzy i wiedział, w jakiej gorączce żyją, więc się zgodził. Golmer zapłacił tylko personelowi za nadobowiązkową godzinę pracy i z podpisaną umową wyszedł na ulicę.
 — Teraz musimy kontrakt oblać — zaproponował Nowak.
 — Dobrze, byle prędko — zgodził się Golmer — bo mam dziś jeszcze wiele roboty.
 Wstąpił do knajpy, wypił siójąc po trzy wódki, zakąsił chlebem z dobrą bryndzą i zapili piwem.
 — Teraz my w przyjacielski sposób — rzekł Nowak, żegnając kierownika. — A zaś jutro, jak mi rejent ten caek wypłaci, to ja proszę i ja stawiam.
 Uścisnęli sobie mocno ręce, a Golmer jeszcze w ostatniej chwili przypomniał:
 — Tylko, panie Nowak, nikomu ani słowa o kontrakcie, a szczególnie Braunerowi!
 — To się rozumie, panie kierowniku — podniósł Nowak dwa palce, jak do przysięgi.
 Golmer wszedł w miasto i w rytku skrocił do siebie, do hotelu, żeby się przebrać i pójść na herbatę do Straubeego. Przebierając się wyrzucił na stół wszystkie papiery, jakie miał w kieszeniach i uśmiechnął się do kontraktu, który odznaczał się od innych świeżością i formatem.
 (O. d. n.)